

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrlet 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitivrste za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Orlovska slavnost v Hočah.

Mariborsko orlovsko okrožje priredi ob priliki desetletnice Orla v Hočah na Vnebohod, dne 13. majnika 1920 Orlovsko slavnost v Hočah na prostorih gosp. Hergouth, posestnika v Spodnjih Hočah.

Spored: 1. Ob 9. uri slovesna sv. maša v nadžupnijski cerkvi v Hočah, pri kateri poje pevski zbor Orlov in cerkveni govor. 2. Popol-

dne ob 3. uri javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja s sodelovanjem godbe. 3. Orlovski tabor s petjem, govori in deklamacije. 4. Ljudska veselica: godba, petje, igre in raznovrstna zabava.

Vstopnina: Sedeži 5 K, stojišča 2 K. šolska mladina v spremstvu starišev vstopnine prosta. K obilni udeležbi vabi Mariborsko orlovsko okrožje.

Za državo.

1200 let smo živeli v tuji, sovražni državi.

Tuji najezdiki so najprej oropali naš narod politične svobode, potem so razbili in razdrobili našo domovino na majhne kose, katere so razdelili med sabo z močnimi orajami, ter tako preprečili med posameznimi deli ne samo celokupnega jugoslovanskega naroda, ampak tudi našega slovenskega plemena, vse skupne stike in mu ubili vsako zavest celokupnosti. Razsekali so nas, kot se seka meso za klobase, ter naše ljudstvo razdelili med različne večje in manjše tuje gospodarje: nadvojvode, vojvode, kneze, grofe, barone ali kakor so se še imenovali.

Ubili so začetke naše kulture in potem skrbno gledali, da nismo več mogli priti do kulture in izobrazbe, kajti hoteli so imeti pod sabo samo temno, nezavedno množico, katero bi bilo lahko izrabljati in krotiti.

Zastupili so naš narod tudi moralno. Ker so imeli od tega velik dobiček, so vpeljali med ljudstvom pijančevanje. Saj so gospodarji vinogradov bili skoraj izključno sami gospodje, krčme so smeli imeti v prejšnjih časih in od njih vleči dobiček le graščaki, dobiček od žganja in piva se je stekal edino le v žepe tujih zatiralcev. Hoteli so, da bi se ljudstvo množilo ali ne množilo, kakor bi ravno kazal njihov profit in kakor so ravno potrebovali delavnih sil in s tem so ubijali med ljudstvom moralnost.

Ko so padli grofi in baroni, so stopili na njihovo mesto tuji kapitalisti in uradniki.

Kdor je imel v sebi zmožnosti in silo, da se je dvignil iz blatnih nižin, je moral postati janičar in izdajalec naroda. Samo za to ceno je mogel stopiti v krog takozvanih višjih krogov.

Tako stanje se je imenovalo pri nas državni red. Ljudstvo je zasovražilo tako državo in njen red, svetovna vojna mu je jasno pokazala žalostno stanje, v katerem je živel in podlost gospodarjev, ki so nad njim gospodovali.

Za ceno ogromnih žrtev smo dobili politično svobodo in lastno državo. Urejena ne more biti

naenkrat, postaviti moramo šele temelje novega državnega reda, a že dejstvo, da bo odslej naš narod „sam sebi volil vero in postave“ je ogromnega pomena.

Zavedati se moramo velike razlike, ki vlada med poprej in sedaj, med prejšnjo in sedanjo državo.

Država nam je potrebna. Brez nje ni miru in reda, ni varnosti, svobode in napredka. Od razpada Avstrije sem smo imeli prilike dovolj, da smo se prepričali, kako potrebna nam je krepka državna oblast. Naša dolžnost mora torej biti, da vzbujamo zavest, kako potrebna je država in državna oblast, podučujemo na vse strani, kako velika je razlika med tujo zatiralstvo in med svojo lastno državo, vzgajamo z vzgledom in z besedo vse, na katere imamo vpliv, za dobre državljane.

Državo imamo, treba, da jo izgradimo, a ne ubijemo.

Dva stebra naše države sta: dinastija (vladarska hiša) in vojaštvo. Bodimo veseli, da nam je previdnost brez našega sodelovanja dala dinastijo, ki je sredi sedanjih neurejenih razmer ona mirna in trdna točka, ki daje jamstvo mirnega razvoja vsemu. Kako težek bi bil naš položaj, ako bi imeli republiko in bi se sedaj, ko ne moremo ustvariti niti parlamentarne vlade, še pripravili med sabo, kdo naj bo predsednik naše republike.

Vojaštvo nam je potrebno, da varuje naše meje, a tudi, da vzdržuje mir in red v državi. Srbski vojak, ki se je s takim brezprimernim junaštvom boril toliko let za svobodo svoje domovine, se žrtvuje tudi, da brani naše meje in varnost naših ljudi, da bomo znali sami braniti našo svobodo kot naš najdragocenejši zaklad — a podlaga te svobode je dobro organizirana država.

Državna misel mora globoko prodreti v vsa srca naših državljanov in prihranili si bomo marsikako razočaranje.

vode, če se hoče doseči popoln uspeh. Lansko leto sem opazoval, da so le oni vinogradniki dosegli popoln uspeh, ki so uporabljali 2% ne galično-apnene zmesi, to se pravi oni, ki so vzeli na 100 litrov vode 2 kili galice.

Ravnati se moramo tedaj pri sestavi galično-apnene zmesi po vremenu, ki isto leto prevladuje; pred vsem ne smemo preveč štediti z galico.

Pri sestavi galično-apnene zmesi pa se navadno dela tudi ta napaka, da se doda preveč apna. Vedno se še noče upoštevati, ozir. se premalo upošteva dejstvo, da apno ni tvarina, s katero bi se dala peronospora preprečiti, temveč, da je apno le snov za ublažitev razjedalnih lastnosti galice in se uporablja pri sestavi zmesi le v svrhu neutralizacije, to se pravi, z apnom se odvzame, ozir. ublaži razjedalna lastnost galice, ker bi se inace požgalo s škropivom perje.

Pa to še ni vse! Dognano je, da apno jemlje zatiralno moč bakreni galici, ozir. učinkujočemu delu iste, bakrenemu oksidu. Čim več toraj primešamo apna galično-apneni zmesi, tim manj učinkujoče bo škropivo. Apno se mora tedaj smatrati kot potrebno zlo, ki ga sicer moramo dodati gotovo množino, a s vsakim dodatkom nad to množino si škodujemo sami sebi.

Apno omeji učinek galice tudi na ta način, da nastanejo iz njegovih prvotno v vodi lahko raztopljivih spojin na zraku ogljikovo kisle spojine (n. pr. ogljikovokislo apno — navadni apnenec), ki so pa skoraj neraztopljive v vodi. Če si predstavimo, da je vsaka trohica galice, kot učinkujočega sredstva proti peronospori, obdana od skoraj neraztopljive plasti ogljikovokislega apna (apnenca), lahko uvidimo, zakaj vsak doatek apna, ki ni potreben za neutralizacijo kislega značaja galice, učinkujočo moč iste pomanjšuje, ozir. preprečuje.

Koliko apna se torej naj dodane galični raztopini?

To se v številkah žal ne more navesti, ker je apno zelo različno v svoji sestavi, ozir. vsebuje različne množine apnenega oksida, spojene z vodo (kalciumoksidhidrata), ki je učinkujoč del v apnu, oni del, ki neutralizira kisli značaj galične sestavine, to se pravi, ki povzroči spojitev kislina (posebno žveplene kisline) n. pr. v žveplenokislo apno (sadra ali gips), ki nima nobenih razjedalnih lastnosti.

Poznamo pa sredstvo, s katerim se na najpriprostejši način da določiti, koliko apnenega beleža moramo dodati raztopljeni galici, da jo razkisamo in sicer je to takozvani rdeči lakmus-papir, ki postane moder v trenutku, ko je dovolj apna v tekočini. Še boljši, kakor lakmus, je pa takozvani fenoltaleinpapir, ki je bel in postane živordeč, ko nastopi neutralizacija. Obe vrsti reagenčnega papirja se dobita v lekarnah, lahko se pa tudi naročita pri drž. kmetijsko-kemičnem preskuševališču v Mariboru.

Pri sestavi galično-apnene zmesi z reagenčnim papirjem se dodane galični raztopini apneni belež v manjših partijah, oboje se pomeša in pomoli od časa do časa majhen košček reagenčnega papirja v mešanico. Kakor hitro postane rdeči lakmus lepo moder, ozir. fenoltalein lepo rdeč, je to dokaz, da je dovolj apna v mešanici. Škropivo je gotovo!

Kar se tiče napak, ki jih opazamo pri škropljenju, je največja napaka ta, da se na škrop-

Skoda, povzročena po peronospori in oidiju lansko leto in kako se je je obvarovati letos.

Kar se tiče zatiranja trtnih škodljivcev, peronospore in oidija, se žal še vedno delajo velike napake. Zatorej mi naj bo oproščeno, če se spet lotim razmotrivanja te stare tvarine ter poskušam opetovano opozoriti na nedostatke, ki se delajo pri zatiranju teh najhujših sovražnikov naše vinske trte.

Pri zatiranju peronospore se delajo napake 1. pri sestavi galično-apnene zmesi; 2. pri izvanju škropljenja.

Kar se tiče množine galice, ki jo uporabljamo pri sestavi galično-apnene zmesi, se premalo upošteva dejstvo, da je množina modre galice, ki jo moramo vzeti na 1 hl vode, odvisna od vremena dotičnega leta. Med tem, ko v normalnih letih zadostuje 1 kg galice na hl. vode, ta množina niti od daleka ne zadostuje v vlažnih letih, kakor je bilo lansko. V vlažnih letih se mora uporabiti precej močnejše tekočine, to se pravi, vzeti se mora več galice na hl.

Ijenje grozdja sploh premalo ali celo nič ne ozira. Posledica tega nedostatka je bila n. pr. lanskoleto zguba najmanj ene četrtine trgatve (od 2—50% in več po različnih krajih) na Štajerskem, to je približno 75.000 hl vina. Računjeno po 1000 K hl, znaša zguba na narodnem premoženju 75 milijonov kron, ki je nastala v glavnem le vsled tega, ker zanemarjamo škropljenje grozdja.

Če hočemo v prihodnje preprečiti nevarnost, da nas spet ne zadene enaka katastrofa, ne bo drugega preostalo, nego da se navadimo obračati potrebno pozornost tudi škropljenju grozdja.

Razun pri prvem škropljenju, dokler še grozdje ni skrito v perje, se pa grozdje ne da škropiti ob enem, ko se škropi ostali trs, ozir. škropitev mladja in grozdja se praktično ne da izvesti ob enem. Grozdje se mora tedaj posebej škropiti in sicer se za to delo potrebuje dva delavca. Prvi odkriva s pomočjo palice grozdje, drugi ga pa škropi. Potrebno je, da se to delo ponovi vsaj enkrat in sicer se škropi grozdje drugič (prvikrat se je škropilo ob enem z mladjem) neposredno, ko je trta odcvetela, tretjikat 10—14 dni pozneje.

Za škropljenje grozdja najbolj pripravi so pršilniki, ki omogočijo trenutno ukinjenje in vzpostavitev pršenja, takozvani „pršilniki na ukinjenje“, ker se z njimi prihrani mnogo tekočine. Pa taki se danes žal tudi ne dobijo. Kdor jih je nabavil pred vojsko, bo dobro storil, če se jih posluži.

Pripomniti je še, da kakor hitro nastopi moka na jagodah (znana voščena prevleka) škropljenje grozdja itak le malo pomaga, ker se škropivo takih jagod več ne prime in odteče. Delo mora biti tedaj na vsak način opravljeno, predno se pojavi moka na grozdju.

Pred vojsko so si oni posestniki, ki so grozdje žveplili z žveplom, kateremu je bilo primešano 3—5% modre galice, s takozvanim „solfo ramato“, lahko škropljenje grozdja prihranili in sicer za to, ker je dodatek modre galice v obliki finega prahu preprečil ali vsaj zdatno omejil nastop peronospor na grozdju. Začasno se pa takega žvepla ne dobi. Kdor tedaj hoče svoj vinograd obvarovati grozdne peronospore, mu nič drugega ne preostane, nego škropiti grozdje na goraj popisani način.

Za škropitev grozdja je porabiti najmanj 2% galično-apneno zmes.

Kakor je razvidno iz goraj navedenih izvajanj torej pravilna sestava galično-apnene zmesi ni tak enostavna in lahka, kakor se splošno misli in se bo moralo v tem oziru v prihodnje natančneje postopati. Nepravilni sestavi tega škropiva je pripisati večkrat slabo učinkovanje škropljenja in ogromno škodo, ki nastane vsled tega v vinogradih.

V tem oziru mnogo bolj praktične so razne druge bakrene sestavine, ki imajo potrebne primese v svrhu neutralizacije bakrenih soli že dodane in jih je treba le v vodi raztopiti.

Ena taka, do sedaj še premalo upoštevana sestavina je bakrena maža (pasta) „Bosna“, ki ima le to slabo lastnost, da se nje učinkujoči del (bakreni klorid razkisan z apnom) rad vsede na dno, na kar je pri škropljenju treba ozir. jemati ter škropivo večkrat pridno mešati. Pri polnjenju škropilnice se škropivo itak vsakokrat dobro premeša, le med škropljenjem je treba brento večkrat dobro stresti, kar se lahko zgodi kar na hrbtu, ne da bi se jo moralo sneti raz ramen. In to je edino za kar ima skrbeti oseba, ki škropi in v čem se razlikuje škropljenje z „Bosno“ od škropljenja z galično-apneno zmesjo; — bore malo — tako, da je skoraj neverjetno, kako je mogla ta malenkost zabraniti do sedaj splošno uporabo „Bosne“ namesto galice, s katero ima enako zatiralno vrednost. Kako prijetno je pa škropljenje z „Bosno“ v primeri z galično-apneno zmesjo. Prva ne zamaši nikoli pršilnika, kakor se to dogaja nešteto krat pri drugej, posebno če se je porabil pri sestavi kolikaj slabo precejšen apneni belež.

Za „Bosno“ še tudi govori dejstvu, da je precej cenejša, nego galica, ker vsebuje manj dragocenega bakra in je toraj že iz ekonomičnega kakor tudi iz narodno gospodarskega stališča (baker se začasno mora uvažati iz inozemstva) edina na mestu.

Škropi se z eno do 2% tekočino, to se pravi, 1 kg ozir. 2 kg „Bosne“ se vzame na 100 litrov vode.

Po mojem mnenju in tudi po mnenju dru-

gih strokovnjakov je „Bosna“ škropivo prihodnosti in kdor se ga bo preje poprijel več bo profitiral!

Kar se tiče zatiranja grozdne plesnobe ali oidija stoji razmere še slabše, kakor glede peronospore, kajti veliko je še vinogradnikov, ki o rednem žveplanju (glavno sredstvo proti oidiju) nočejo sploh nič vedeti, češ, da je nepotrebno in skvari vino. Zaradi tega je škoda, ki jo povzroči oidij našemu vinogradništvu navadno še večja nego vsled peronospore. Lansko leto pa sta si oidij in peronospora držala nekako ravnotežje in račun ra se, da je na rovaš obeh boleznih pripisati polovica trgatve, ki je šla v zgubo; 1/4 odpade, kakor smo že rekli na peronosporo in en četrt pa pride na oidij, kar znaša nadaljnih 75.000 hl, ozir. nadaljnih 75 milijonov kron zgube na narodnem premoženju.

Pa pravici na ljubo bodi povedano, da te škode lansko leto niso bili krivi vinogradniki sami, temveč deloma tudi pomanjkanje zatiralnih sredstev in slabe vremenske razmere. Lanskoleto, kakor tudi že med vojsko, je manjkalo popolnoma najboljšega sredstva proti oidiju, fino zmletega žvepla. Bilo je na razpolago le takozvano sublimirano (prehlapjeno) žveplo (žvepleni cvet), ki je pa mnogo manj učinkovito, nego zmleto žveplo, ki je bolj fino, kristalizirano in se vsled tega na solcu lažje razkroji v žvepleno sokislino, katera edina učinkuje uničevalno na trosje oidija, čigar klitje prepreči, ozir. čijega klitje uniči.

Ker bo tudi letos za žveplanje trt le žvepleni cvet na razpolago, se vinogradniki s tem opozarjajo, da je treba z žveplanim cvetom žveplanje trt večkrat ponavljati, če se hoče doseči popoln uspeh, kakor bi to bilo potrebno pri uporabi zmletega žvepla. Žveplati je treba 4—5 krat (pred cvetom enkrat in po cvetu vsak teden po enkrat do konca julija), namesto dve do trikrat — in po vsakem močnejšem dežju žveplanje ponoviti. Spočetka je žveplati celi trs, pozneje le grozdje.

Oidij pa se da saj deloma preprečiti tudi s salojidinom (natrijevim tiosulfatom), ki se ga primeša po 1/2 kg na 100 l galično-apnene zmesi. Dodati pa se sme še le že pravilno pripravljene zmesi, kateri še pa manjka toliko vode, da ima v sodu prostor raztopina salojidina. Osobito za škropljenje grozdja je primes salojidina toplo priporočati in se naj nikoli (posebno v bolj vlažnih letih) ne opusti.

Če nastopa oidij zelo močno in vsled slabega vremena ni mogoče žveplati, se priporoča poraba kalijevega hipermanganata, od katere snovi se vzame na 100 litrov vode 20 dek in 2—3 kg apna. Hipermanganat se raztopi v polovici vode, v drugi polovici pa pripravi apneni belež, ki se potem prilije raztopini hipermanganata. S to mešanico je grozdje močno poškopiti in ono se, kakor pravijo, kmalo obriše (z njega zginejo sledovi bolezni).

Toda hipermanganat učinkuje le kratko in se mora škropljenje pri vsakem napadu ponoviti.

Kar se časa tiče, v katerem se mora začeti z zatiranjem oidija in peronospore, je omeniti, da je to odvisno od stopinje toplote, ozir. vlažnosti spomladanskega časa. Dognano je, da se peronospora, dokler pada temperatura po noči redoma pod 15° C, ne razvija, četudi je dovolj vlažnosti v vinogradu. Zatorej se v času primerna hladnih noči ni bati okužitve po peronospori. Nasprotno pa oidij lahko nastopa (četudi se ne razvija močno) pri precej nižjih stopinjah toplote (od 5°—10° C) in njega razvitek ni popolnoma nič odvisen od vlažnosti v vinogradu. Zaradi tega bi bilo umestno, da se preje žvepla, nego škropi in ne narobe, kakor se to navadno dela.

Sploh se opaža pri nas, da škropijo vinogradniki proti peronospori prvokrat navadno prerano, ko je mladje komaj izlezlo iz popkov, drugič pa prepozno, ko je mladje že nad 1/2 metra visoko, kar je vzrok, da med obojim škropljenjem nastopi navadno peronospora. Ko pri nas navadno prvič škropijo, bi bilo dobro prvič žveplati, a prvo škropljenje preložiti na kakih 8—14 dni pozneje, na čas, ko je mladje po večini že nad peden dolgo ali z drugimi besedami rečeno, kratko predno začne trta cveteti, bi se moralo prvokrat škropiti; 10—14 dni pozneje drugič in čez nadaljnih 14 dni tretjikat. Po drugem in tretjem škropljenju je vsakokrat posebej grozdje poškopiti in potem požveplati. Le v slučaju, da so noči v prvi spomladi nenavad-

no tople, se priporoča škropiti prvokrat malo ranee, pri čem je pa potrebno, da se škropljenje pred nastopom cveta ali celo med cvetom ponovi. — Vinarski ravnatelj Puklavec.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Splošna železničarska stavka, ki je vibrirala po celi Jugoslaviji, je končala z zmago vlade in porazom za stavkarje. Vlada je stala v celi dobi štrajka odločno na stališču, da se sploh ne pogaja s stavkarji radi zboljšanja plač, dokler se ti ne vrnejo na delo. Poklic železničarjev k orožnim vajam, ukinjenje prehrane stavkarjem, prepoved zborovanj, aretacije glavnih kolovodij štrajkarjev in prepoved alkohola, vse te vladne naredbe so prisilile stavkarje, da so se podali na delo in je danes železniški promet v istem starem tiru, kot je bil pred stavko. Sedaj, ko vozijo vlaki, je dr. Korošec izjavil, da se bo vlada potrudila, da zboljša plače železničarjem. Neustrašenemu nastopu našega prometnega ministra dr. Korošca se imamo zahvaliti, da štrajk ni uspel in da nam komunisti že niso strmoglavili samo vlade, ampak celo države, ki je bila ravno sedaj v opasni nevarnosti. Dr. Korošec, ki nam je zgradil Jugoslavijo, jo je sedaj tudi obvaroval pred komunističnim polomom.

V Beograd so dospeli naši mirovni delegati iz Pariza in poročajo regentu in ministrom o poteku reševanja jadranskega vprašanja.

Govori se v merodajnih političnih krogih, da bo mirovni odposlanec dr. Vesnič sestavil nove vlade, ki naj bi obstajala iz vseh strank.

V Zagrebu in Karlovcu, kjer so pri občinskih volitvah dobili pretežno večino komunisti in celo županstvo v roke, je vlada razveljavila vse komunistične mandate.

Črnagora je zasedla mesto Skader.

V Parizu bo od 4. do 7. t. m. mednarodno trgovsko zborovanje, katerega se bodo udeležile vse evropske države. Jugoslavija odpošlje na ta zbor odposlanca vseh strank, Jugoslovanski klub bosta zastopala poslanca dr. Hohnjec in Banič.

Na Koroškem bo kmalu ljudsko glasovanje. Komisija, ki bo nadzorovala in vodila to glasovanje, je že imenovana. Naše čete so zapustile Koroško, ostalo je tamkaj le še naše orožništvo. General Maister, ki je poveljeval na Koroškem, vodi sedaj v Mariboru štajersko obmejno poveljstvo in komando mesta Maribor.

Mirovni posvet.

Mirovni posvet, ki zboruje v San Remu, je sklenil stopiti z boljševisko Rusijo v prijateljske odnose.

Francija.

Komaj je na Francoskem ponehala pred nekaj tedni stavka železničarjev, že je izbruhnila druga, ki se je pričela 30. aprila.

Avstrija in Madžarska.

Za časa štrajka v Jugoslaviji so upali Avstrijci in Madžari, da se bodo, ako zmagajo pri nas komunisti, nekaj privoščili od Jugoslavije. Madžari so celo zbirali čete pri Subotici. A tozadevni up obeh držav je splaval po vodi, ker je v Jugoslaviji dobil komunizem breco kot nikjer v Evropi.

Poljska.

Poljaki so začeli zadnje dni veliko ofenzivo proti ruskim boljševikom. Poljska poročila govorijo o velikih porazih boljševiških čet, o 15 tisoč vjetnikih, plenu topov in železniškega materiala. Poljske čete so celo zasedle rusko mesto Kijew. Sovjetska Rusija pa grozi Poljski, da se bo lotila boja na življenje in smrt: Sedaj gre: Ali propade v tem boju Poljska ali Rusija.

Gospodarstvo.

Delo kmetijskih podružnic je treba odslej osredotočiti v tem, da se organizira vnovčenje sadja. Može, posvetujte se in pošljite tajništvo Slov. kmetijske zveze v Mariboru svoje zahteve, da jih izroči vladi poslancem.

Viničarsko vprašanje. Da se reši viničarsko vprašanje, so se zbrali v četrtek dne 29. aprila.

na okrajnem glavarstvu v Mariboru določeni zastopniki Slov. kmetijske zveze, viničarskega odseka Slov. kmetijske družbe in socijaldemokratske Kmetско-delavske zveze. Posvetovanje je vodil viničarski nadzornik g. Paklavc. Navzoč je bil tudi kletarski nadzornik g. Zabovnik. Kmetско zvezo so zastopali župan Galunder ter posestnika Supanič in Žebot. Po 4-urnem posvetovanju se je dosegel v toliko sporazum, da se je sklenilo poslati deželni vladi predloge za začasno ureditev viničarskega vprašanja. Če vlada ugodi točkam, ki so jih sklenili člani paritetne komisije, bodo potem okrajne viničarske komisije določile podrobnosti glede začasne ureditve viničarskega vprašanja: radi plač in nagrad. Okrajne komisije bodo tako-le sestavljene: vsaka kmetijska podružnica v okraju voli po enega in viničarji dotičnega podružničnega okoliša tudi enega zastopnika. Volitev v okrajne komisije se bo izvršila v najkrajšem času.

Cena vina je padla v zadnjem tednu pri litru za 1—3 K. Vzroka sta dva: prepoved točenja alkoholnih pijač in obetajoča se bogata letina.

Letošnji pridelek sliv bo po današnjem stanju v Bosni in Slavoniji nad vsa pričakovanja. Računajo, da bomo imeli to leto sliv in pekmeza za izvoz v vrednosti blizu ene milijarde kron.

Hmeljarjem. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelki v Ljubljani, je poslalo hmelj. društvu sledeči dopis: Po poročilih, ki so došla tukajšnjemu oddelku, sklepajo razni inozemski agenti že sedaj s producenti pogodbe za predprodajo hmelja. Hmelj. društvo vabimo, da opozori svoje člane in tudi druge hmeljarje, da je povsod veliko pomanjkanje hmelja in se ni bati glede oddaje pridelka, tudi ako bo v splošnem dobra letina. Cene, ki se sedaj ponujajo, se zdijo prodajalcem visoke z ozirom na cene na domačem trgu, vendar pa nikakor ne odgovarjajo cenam svetovnega trga, ako se cene preračunijo po kurzu dotičnih valut. Hmeljarji! Upoštevajte dani vam svet in javite vsak slučaj predprodaje vodstvu Hmeljarskega društva za Slovenijo s sedežem v Žalcu.

Živinski sejmi. Ker so vsled odloka okrajnega glavarstva v Ptujju živinski sejmi v ptujškem okraju spet dovoljeni, se bodo vršili tudi na Bregu pri Ptujju in sicer se bo vršil prvi sejm v pondeljek, dne 10. maja 1920, to je kakor po navadi drugi pondeljek v mesecu maju. Prihodnji sejmi se bodo vršili na Bregu: v pondeljek, dne 7. junija, v torek, dne 13. julija, v četrtek, dne 26. avgusta in v pondeljek, dne 13. septembra t. l.

Živinski sejem v Slov. Gradcu. Dne 12. maja t. l. se vrši po dolgem času v Slov. Gradcu prvi živinski sejem za celi sodni okraj Slov. Gradec in za občine sodnega okraja Marenberg, ki se nahajajo na desnem bregu Drave. Sodni okraj šoštanj še ni kužnih boleznih popolnoma prost, zato se živina iz teh občin ne sme prignati na sejem.

Zgodnji roj. G. A. Sorko iz Leitersberga pri Mariboru nam sporoča, da je dobil že 14. aprila prvi roj.

Izmenjava denarja. Minister za finance dr. V. Jankovič je glede izmenjave denarja odredil: 1. do 15. majnika t. l. se morajo brezpogojno potegniti iz prometa tudi vsi 50 in 20 kronski bankovci ter zamenjati za kronsko-dinarske bankovce Narodne banke kraljestva Srbov, Hrvatov, in Slovencev. 2. V prometu ostanejo do daljne odredbe vsled pomanjkanja novega drobiža samo drobni po 10, 2, in 1 kronske bankovci; 3. po 15. majniku prenehajo kot postavno plačilno sredstvo v Jugoslaviji vsi kronski bankovci, izvzemši drobne 10, 2 in 1 kronske bankovce.

Drobiž po eno in dve kroni se zamenja v vsaki množini pri davkarji in avstro-ogrski banki. Na to se opozarja trgovec.

Dinarska krona — zdrava valuta. Dosedaj naš denar ni veljal kot zdrava valuta in vsi tuji trgovci, ki so pri nas kupovali, so morali plačevati v tuji, zdravi valuti. Radi tega po našem denarju ni bilo nobenega popraševanja. Ministrski svet je sklenil, da bo naš denar takoj ko bo zamenjava dovršena, proglašen kot zdrava valuta. To bo prvi korak naše valute navzgor.

Agrarna reforma na Grškem. Že pred vojsko je bil v Grčiji izdelan načrt zakona o agrarni reformi, po katerem se vsa veleposestva razdele med siromašne poljedelce. Zlasti je bilo treba agrarno reformo izvesti v Makedoniji. Zdaj je gr-

ški parlament izdal zakon o agrarni reformi: Vsa veleposestva se morajo razdeliti in sicer tako, da se od veleposestva lahko odvzamete dve tretjini, ena tretjina posestva, ako ne presega 100 hektarjev, ostane staremu lastniku. En poljedelec ne more imeti več nego 100 hektarjev zemlje. Zemljišča dele posebne ustanove ali društva, ki stoje pod kontrolo države. Vsak ubog poljedelec, ki želi dobiti del veleposestva, mora biti član tega društva. Odkup zemlje ni povsod enak. Mala posestva, kojih površina ne bo večja nego 8 do 15 hektarjev, se pozneje ne morejo deliti. Odkupno ceno bodo plačali z amortizacijo največ v 30 letih. Vrednost zemljišča se po tem zakonu računa po predvojnih cenah, ponekod 30% več.

Tedenske novice.

Tako se dela! Krajevna organizacija Slovenske kmetijske zveze za Sv. Lovrenc na Pohorju in Puščavo je na svoji seji dne 25. aprila sklenila sledeče resolucije: 1. Krajevni odbor Slov. kmetijske zveze za Št. Lovrenc na Pohorju in Puščavo sklene, da bo vplival na posestnike gozdov, da vsak po svoji moči prispevajo z doneski lesa za „Orlovski tabor“ v Mariboru. Les se bo postavil na postajo Št. Lovrenc na Pohorju. 2. Kmetiska zveza odločno zastopa stališče, da se na kmetih nikdar ne sme vpeljati osemurni delavnik, kakor zahtevajo socijalisti, ker bi to bil pogin kmetijskega stanu. 3. Prosimo in pozivamo vlado, da požene čez mejo, oziroma naredi neškodljive vse elemente, ki rujejo proti državi, da napravi konec hujskanju socijalističnih in komunističnih ljudi, ki ščuvajo potom shodov, zborovanj in svojih listov kmetско delavstvo proti posestnikom. 4. Deželni vladi za Slovenijo se zahvaljujemo za prepoved alkoholnih pijač. Predno pa deželna vlada ukine prepoved alkoholnih pijač, naj vsaj v nemčurskih in obmejnih krajih za vselej zapre nemčurske gostilne ter skrči število krčem vsaj na polovico. Koliko in katere so potrebne, o tem se oblast naj ne informira samo pri žandarmerijskih postajah, temveč tudi pri krajevnih organizacijah Slovenske kmetijske zveze ter pri župnijskih uradih. 5. Krajevni odbor Slov. kmetijske zveze Št. Lovrenc na Pohorju in Puščavi protestira zoper ravnokar objavljene maksimalne cene za kmetijske pridelke. Ako pa vlada vztraja pri določitvi maksimalnih cen, potem naj določi maksimalne cene tudi trgovecem z manufakturnim, železnim in drugim blagom.

V lastno obrambo ustanavlja sedaj kmetско in delavsko ljudstvo na deželi „ljudske straze“. Da se zavaruje proti raznim prekucuhom, rdečkarjem in komunistom, ki prihajajo na kmete hujskat in rokovnjačit. Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!

V Račjem snuje socialistični konzum kamnosek Franc Koban. Kobana kot kamnoseka podpirajo naši kmetje s celega dravskega polja in še celo iz ormoškega okraja in lepih Slovenskih goric. V zahvalo za to pa ta mož prav pridno organizira socijaliste proti kmetom. Priporočamo mu, da svojo obrt prenese v Maribor, kjer je veliko socijalistov, ki kar hrepenijo po nagrobnih spomenikih. Mi kmetje potrebujemo take obrtnike, ki ne bodo najhujših sovražnikov kmetov organizirali.

Na delo in pomoč! Dne 13. maja t. l. na Vnebohod se vrši v Ljutomeru ustanovitev „Jugoslovanske matice“ in konjska dirka. Natančnejši vspered še ni izgotovljen, vendar je gotovo, da bo vseboval predpoldne manifestacijski obhod od kolodvora na glavni trg v Ljutomeru, kjer se ob 10. uri vrši sv. maša, potem pa nastopijo slavnostni govorniki. Popoldne se vrši konjska dirka pri žrebčarni na Moti, zvečer pa javna veselica v gostilni Joško Rajh. Natančnejši vspered bo s posebnimi razglasi objavljen.

Koruzo, moko, milo, sladkor in enako robo so obljubovali „samostojnejši“ pred nekaj meseci neukim ljudem, da bi jih tako zvalili v liberalno-nemčurski brlog. Na Sladki gori, v Šmarju, na Mestinjem in mnogih drugih krajih so samostojni silno trobili, bili ob cerkvah na boben in obljubovali na pol zastonj svojo plesnivo samostojno koruzo. A sedaj ni ne koruze, ne mila, ne sladkorja. Mnogi kolnejo koruzne preroke, ker so jih tako grdo nalagali.

Za volilni sklad Slovenske kmetijske zveze zbirajte ob vsaki priliki med zavednimi pristaši

naše stranke. Nabrane zneske pošljite na naslov Slov. kmetiska zveza, Maribor, Cirilova tiskarna.

13.270 vojaških grobov v Sloveniji. Kolikor se je moglo dognati, se nahaja na ozemlju sedanje Slovenije 13.270 vojaških grobov. Od teh pripade na Štajersko 4699, Kranjsko 8300, Koroško 250 in na Prekmurje 21 vojaških grobov. Ti vojaški grobovi se nahajajo na 198 krajih.

Aretirana komunista. Vodjo internacionalne rdeče garde Janeza Podgoršek, mizarja na Bregu pri Ptujju, kateri se je ob štrajku železničarjev veliko trudil z agitacijo za generalštrajk, ter celo tukajšnjim trgovcem zapovedoval, naj zaprejo trgovine iz štrajka simpatije, so spravili pod ključ. Dne 3. maja so zaprli Podgoršekovega najboljšega pristaša Janeza Žlahtič, mizarja in posestnika vile na Zgorjem Bregu, pri katerem so našli več vojaškega orožja in nakradenega blaga toliko, da so ga odpeljali z vozovi. Blago je bilo pokradeno pri tukajšnjih večjih posestnikih.

Romarji pozor! Šentpeterčani niže Maribora bodo poromali v veliki procesiji 15. t. m. na Črno goro pri Ptujju. Romarji iz sosednih župnij se lahko pridružijo šentpeterski procesiji.

Preveč žensk. V Nemčiji pride na vsakih 7 žensk 6 moških ali na 200 žensk samo 171 moških. Pred vojno je prišlo na 200 ženskih 199 moških.

Dopisi.

Št. Ilj v Slov. gor. Prihodnjo nedeljo, dne 9. maja se bo vršila pri nas lepa slovesnost. Naša Marijina družba obhaja ta dan svojo desetletnico. S cerkveno slavnostjo bo združena slovesnost v Slov. Domu. Po večernicah bo v naši dvorani igra s petjem, govori in drugimi točkami. K slavnosti se vabijo domačini in sosede. Naša Marijina družba je mnogo pripomogla k narodnemu napredku naše obmejne točke. Kdor more, naj nas poseti dne 9. maja!

Sv. Jurij v Slov. gor. Bralno društvo priredi 16. t. m. veselico s petjem, igro „Kukavica modra ptica ali boj za doto“ in šaloigro „Zdaj gre sem, zdaj pa tje“.

Črešnjevec. Dne 27. aprila smo zagrebli tukajšnjega posestnika Karla Soršak. Rajni je bil dober kristjan in eden od tistih mož, ki se je držal trdno načel naše Slovenske kmetijske zveze, ki se ni dal niti za trenutek omajati v svojem prepričanju, niti takrat, ko je s tako silo prihrula nad naš Črešnjevec burja rdečkarjev in samostojnežev. Vedel je, da stranka, ki ruje proti duhovnikom in trga kmetско slogo, ne bo osrečila kmeta. Rajni je bil odbornik krajnega šolskega sveta in je kot tak storil dosti dobrega za našo šolsko mladino. Kake ga je vse spoštovalo in ljubilo, nam je pokazala velika udeležba ljudi pri pogrebu na čelo jim šolska mladina.

Št. Vid na Planini. Hudo obiskana je družina Vida Zakošek. Sin Alojzij, ki je bil določen za gospodarja, je zginil začetkom vojne na galiških poljanah. Sin Karol, abiturient celjske gimnazije, se je vrnil iz vojne s kaljo smrtnih boleznih. Njemu je do smrti zvesto stregla sestra Minka, ki je pri tem sama izčrpala svoje telesne moči. Po težki bolezni je dne 14. t. m. izdihnila svojo blago dučo. Njen pogreb je bil veličasten; poleg brata-župnika so jo trije duhovniki in Marijina družba, katere verna članica je bila, spremili na njeni zadnji poti. Naj v miru počiva!

Orlovski vestnik.

Vsem kršč. soc. organizacijam. Udeležite se v obilnem številu orlovske prireditve v Hočah.

V Hočah na orlovski slavnosti dne 18. t. m. pop. govori poverjenik dr. K. Verstovšek.

Vsem orlovskim odsekom. Plakate za okrožno prireditve v Hočah nalepite na vidnih javnih mestih. Agitirajte, da bode udeležba iz vašega kraja mnogoštevilna. Javite takoj br. Fr. Polaku kaplanu v Hočah število onih, ki žele zajutrk (2 K) in kosilo (8 K). Zbirališče mariborskih Orlic in Orlov je na dvorišču učiteljišča čč. šolskih sester v Samostanski ulici ob pol 7. uri zjutraj v četrtek 13. t. m. Korokamo skupno z godbo v Hoče. Odseki, katerim ni treba skozi Maribor, naj se po najkrajši poti podajo v Hoče. Ob pol 9. uri se zberemo na telovadišču v Hočah. Vsak odsek naj določi govornika za pozdrveni govor.

